

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

21 januari 2009

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heren Eloi Glorieux, Jan Peumans en Rudi Daems –

betreffende het bevorderen van na-isolatie van buitengevels bij bestaande woningen

TOELICHTING

Meer dan een derde van de totale CO₂-uitstoot is afkomstig van het energieverbruik in de huisvesting. Ondertussen zijn er enkele initiatieven ontwikkeld voor subsidies via de Vlaamse overheid, de fiscus, de netbeheerders, de gemeente, de provincie en de gas- en stookoliesector. Die initiatieven hebben voornamelijk betrekking op het plaatsen van dakisolatie, de installatie van een condensatieketel of hoogrendementsglas.

Om de noodzakelijke drastische reductie van broeikasgassen tegen 2050 te realiseren zal het van belang zijn om, naast de invoering van strenge energieprestatienormen voor nieuwe woningen, vooral het bestaande patrimonium aan te pakken.

Uit een recente enquête uitgevoerd door Idea Consult voor de Confederatie Bouw blijkt dat van de onderdelen gevel, glas, dak en buizen, de gevel het vaakst van al in de bestaande woningen niet geïsoleerd is. De cijfers van de Vlaamse administratie Wonen bevestigen dit: maar liefst 80% van de sociale woningen beschikt nog over niet geïsoleerde muren. Ook in de private woningmarkt zijn er heel veel woningen die niet-geïsoleerde muren hebben.

Tot op heden zijn in Vlaanderen, in tegenstelling tot Wallonië of het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, geen steuninitiatieven ontwikkeld rond muurisolatie. Nochtans maakt de netto muuropervlakte van een woning gemiddeld zo'n 75% uit van de totale geveloppervlakte, tegenover zo'n 25 % voor ramen en deuren. Gevels zijn volgens allerhande studies verantwoordelijk voor 30 % van alle energieverliezen in een rijwoning (nog meer dus voor een drie- of viergevelwoning).

Een kleine rekensom leert dat door een niet-geïsoleerde muur van 24 cm na het isoleren met 10 cm isolatie, de warmtedoorgangscoefficiënt verbetert van 2,19 W/m²K naar 0,30 W/m²K. Dit brengt een besparing mee van 136 kilowatt of 18,5 liter stookolieverbruik per m² netto muuropervlakte per jaar. Het na-isoleren van bestaande buitengevels heeft dus een groter besparingseffect dan het toekennen van stookoliepremies. Hiermee stoot men bovendien zo'n 48 kg CO₂ minder uit per vierkante meter netto muuropervlakte per jaar. Concreet betekent dit dat het aanbrengen van na-isolatie aan gevels bij bestaande woningen een wezenlijke positieve impact zal hebben op:

- de totale energiebesparing in Vlaanderen;
- het behalen van de huidige en toekomstige CO₂-reductiedoelstellingen en energiebesparingsdoelstellingen die Europa ons in het kader van de algehele 20-20-20-doelstelling oplegt;
- de dalende koopkracht van de Vlamingen, die wordt namelijk gecompenseerd door de verwarmingsfactuur drastisch te verlagen;
- het creëren van duurzame en niet-delocaliseerbare werkgelegenheid in de bouw- en renovatiesector. Het na-isoleren van bestaande buitengevels is een arbeidsintensieve baan met een grote toegevoegde waarde;
- het verfraaien van het straatbeeld, door oude en vuile gevels via sierpleisters een nieuw uitzicht te geven.

Muurisolatie bij bestaande woningen is makkelijk toe te passen. Buitengevelisolatie is ook erg efficiënt, omdat alle koudebruggen weggewerkt worden. Enerzijds bestaan er systemen om geventileerde niet-geïsoleerde muren achteraf te isoleren en anderzijds zijn de systemen van buitengevelisolatie met sierpleister in België ook al lang geen onbekende meer. In de ons omringende landen, zoals Duitsland, is deze bouwwijze met buitengevelisolatie zelfs goed voor 75% van de nieuwbouwwoningen en voor 90% van de renovaties.

Momenteel geeft de federale overheid geen fiscaal voordeel bij de installatie van een na-isolatiesysteem aan gevels van bestaande woningen. De provincies geven wel een beperkte subsidie, namelijk 1,25 euro/m². De netbeheerders geven een premie voor buitengevelisolatie in bestaande woningen van 2 euro/m² indien die wordt geplaatst door een doe-het-zelver en van 4 euro/m² indien ze wordt geplaatst door een geregistreerde aannemer. In tegenstelling tot Vlaanderen geven het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest elk een premie van 25 euro/m².

In tegenstelling tot bijvoorbeeld de plaatsing van dakisolatie of vervanging van enkel of gewoon dubbel glas door hoogrendementsglas is er momenteel geen Vlaamse steun voor het na-isoleren van gevels in bestaande woningen. Dat subsidies hun effect niet missen bewijst het voorbeeld van het hoogrendementsglas. Sedert de invoering van de premies is het

aandeel hoogrendementsbeglazing gestegen van 39 procent in 2002, tot 62 procent in 2005 en 85 procent in 2008.

Dit voorstel voorziet dan ook in de invoering van een Vlaamse subsidie voor het plaatsen van buitengevelisolatie bij bestaande woningen. De premie wordt vastgelegd op 25 euro/m² en het totale subsidiebedrag wordt begrensd tot 2500 euro. Het muuroppervlak van een gemiddeld huis bedraagt zo'n 120 à 150 m² en de reële kostprijs voor buitengevelisolatie van 10 cm dikte ligt momenteel tussen 100 en 130 euro/m². De totale kostprijs van na-isolatie van de buitengevels van een gemiddelde woning bedraagt zonder subsidie dus 12.000 à 19.500 euro. Door enerzijds het bedrag per m² relatief hoog te leggen (25 euro) en anderzijds het totale bedrag waarvoor men door de Vlaamse overheid kan gesubsidieerd worden te plafonneren (max. 2500 euro), worden vooral de sociaal zwakkeren bevoordeeld. Deze wonen namelijk vaak in een kleiner rijhuis met minder buitenmuuroppervlak.

Aan het verkrijgen van de voorgestelde Vlaamse subsidie zijn wel enkele voorwaarden verbonden. Zo moet de warmteweerstand (Rd-waarde) van de aangebracht gevelisolatie groter of gelijk zijn aan 2,5 m²K/W. Dat komt grosso modo overeen met een isolatiedikte van 10 cm. Die voorwaarde is strenger dan wat het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest voor hun subsidies opleggen, namelijk een Rd-waarde 2, alsook wat de Vlaamse provincies en de netbeheerders opleggen, namelijk een Rd-waarde 1,3. Verder moet de gevelisolatie geplaatst worden door een erkende en gespecialiseerde aannemer om in aanmerking te komen voor subsidiëring. Dat is belangrijk om de kwaliteit van de renovatie te garanderen. Vervolgens moet het aangebrachte isolatiesysteem zelf ook voldoende kwaliteitsvol zijn. In België zijn ondertussen een 70-tal gespecialiseerde bedrijven opgeleid om kwaliteitsvolle buitengevelisolatiesystemen, voorzien van Europese en Belgische technische goedkeuringen (ATG), te plaatsen.

Omdat het door de vigerende regelgeving inzake ruimtelijke ordening (overschrijden rooilijn) en door de bescherming van geklasseerde gevels niet altijd even evident is om buitengevelisolatie aan te brengen, roepen we in het voorstel de regering op om de bestaande drempels zo veel mogelijk weg te werken. Het spreekt evenwel vanzelf dat het comfort en vooral de veiligheid van voetgangers niet in het gedrang mag komen, bijvoorbeeld wanneer het bui-

tengewelisolatiesysteem de breedte van het voetpad al te veel zou versmallen.

Belangrijk is ook dat de Vlaamse overheid haar voorbeeldfunctie volop vervult en een programma start om de buitengevels van bestaande overheidsgebouwen waar een overmatig warmteverlies wordt vastgesteld, voorziet van een na-isolatiesysteem.

Ten slotte is het belangrijk om in voldoende goed opgeleid personeel te voorzien. Het plaatsen van gevelisolatie aan bestaande gebouwen is een zeer specifieke opdracht met een grote meerwaarde. Het plaatsen van buitengevelisolatie kan geen bandwerk zijn, want elk huis is anders. Het vergt daarom ook een specifieke opleiding. Omdat deze sector heel wat toekomstperspectief biedt en dit soort banen ook niet gedelokaliseerd kunnen worden, is het belangrijk dat de overheid een specifieke opleiding promoot. Dat kan via de VDAB (Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding) of het reguliere technisch onderwijs.

Omdat er geen tijd te verliezen valt, is het belangrijk dat de regering nog gedurende deze legislatuur het kader schept om dit resolutievoorstel uit te voeren.

Eloi GLORIEUX

Jan PEUMANS

Rudi DAEMS

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

– overwegende dat:

- 1° het verwarmen van huizen ongeveer 30% uitmaakt van het totale gebruik van fossiele brandstoffen;
- 2° ongeveer 20 tot 25% van de warmte van een gemiddelde woning via slecht geïsoleerde muren verloren gaat;
- 3° goed geïsoleerde huizen het energieverbruik voor verwarming met 60% kunnen doen dalen;
- 4° ongeveer 80% van onze sociale woningen en ook een groot deel van de private woningen niet over een degelijke of voldoende muurisolatie beschikt;
- 5° de premies die het Vlaamse Gewest ter beschikking stelt voor dakisolatie en hoogrendementsglas een duidelijk positieve invloed hebben op de bereidheid van de burgers om energiebesparende investeringen te doen;
- 6° het na-isoleren van bestaande huizen:
 - a) een wezenlijke energiebesparing oplevert en ons minder afhankelijk maakt van fossiele brandstoffen;
 - b) het wooncomfort en het behaaglijkheidsgevoel in oude huizen aanzienlijk verhoogt;
 - c) een aanzienlijke besparing oplevert op de energiefactuur van de burger en bijgevolg een positieve bijdrage levert aan het verhogen van de koopkracht;
 - d) de bouwsector een stimulans geeft en er duurzame banen creëert;
 - e) een positieve invloed heeft op gespecialiseerde bouwopleidingen in het beroeps- en technisch onderwijs;

– vraagt aan de Vlaamse Regering een promotieprogramma op te starten waarbij burgers gemo-

tiveerd worden om buitenmuren van bestaande woningen te isoleren, en daartoe:

- 1° een premie in te voeren van 25 euro/m² voor het plaatsen van isolatie aan buitenmuren, tot een maximum bedrag van 2500 euro, onder de volgende voorwaarden:
 - a) de nieuw geplaatste gevelisolatie haalt een warmteweerstandswaarde (Rd) van minstens 2,5 m²K/W of heeft een maximale U-waarde van 0,4 W/m²K;
 - b) het gevelisolatiesysteem wordt geplaatst door een geregistreerde en gespecialiseerde aannemer;
 - c) het gevelisolatiesysteem beschikt over een officiële technische goedkeuring (ATG);
- 2° de drempels met betrekking tot ruimtelijkeordeningsaspecten voor het plaatsen van na-isolatie van gevels bij bestaande woningen – voor zover de na-isolatie in strijd is met de bescherming van geklasseerde gebouwen en voor zover de na-isolatie de veiligheid van de voetgangers niet in gevaar brengt – zoveel mogelijk te minimaliseren en de lokale besturen aan te moedigen ter zake een voluntaristisch vergunningenbeleid te voeren;
- 3° de voorbeeldfunctie van de Vlaamse overheid ten volle te vervullen en programma's te starten voor na-isolatie van buitengevels van bestaande overheidsgebouwen, schoolgebouwen en gebouwen in de socialehuisvestingssector;
- 4° in het technisch onderwijs en via de VDAB te voorzien in een specifieke opleiding Buitengevelisolatie en deze richting ook te promoten.

Eloi GLORIEUX

Jan PEUMANS

Rudi DAEMS
